

Zbrodnia Wołyńska

<https://zbrodniawolynska.pl/zw1/mapa-województwa-wolyns/powiat-lucki/12751,Powiat-lucki.html>
25.04.2024, 21:37

Powiat łucki

Powiat łucki był jednym z 11 powiatów wchodzących od 19 lutego 1921 r. w skład nowo utworzonego województwa wołyńskiego II Rzeczypospolitej. Siedzibą powiatu było miasto Łuck. Powiat został ustanowiony w dniu 1 stycznia 1925 r. Powiat łucki zajmował centralną część województwa wołyńskiego i graniczył: od zachodu z powiatem kowelskim i horochowskim, od północy z powiatem sarneńskim, od wschodu z powiatem kostopolskim i rówieńskim, od południa z powiatem dubieńskim. Powiat łucki o powierzchni 4767 km kwadratowych był zamieszkały zgodnie ze spisem powszechnym, który został wykonany w 1931 r. przez 290,800 osób. W większości tereny te były zamieszkałe przez ludność ukraińską, która liczyła 172,100 osób (59,2%), polską 56,400 osób (19,4%). Pozostali to Żydzi i inne mniejsze grupy narodowościowe. Według tego samego spisu powszechnego spośród zamieszkującej te tereny ludności, 55,802 osób było wyznania rzymskokatolickiego, 916 osób wyznania unickiego, 176,461 osób wyznania prawosławnego, 15,997 wyznania ewangelicko-augsburskiego, 840 ewangelicko-reformowanego, 4110 osób należało do innych wyznań chrześcijańskich i 34,354 osoby wyznania mojżeszowego. W skład powiatu łuckiego wchodziło w 1939 r. 13 gmin wiejskich, 3 miejskie, 446 gromad wiejskich (sołectw) i 3 miasta. Do gmin zaliczono: Czaruków, Kiwerce, Kniahininek, Kołki, Łuck (gmina miejska), Nowy Czartorysk, Ołyka (miejska), Ołyka (siedziba: Turczyn), Poddębice, Połonka, Rożyszczce (gmina miejska), Rożyszczce (gmina wiejska), Silno, Szczurzyn (siedziba: Berezołupy Wielkie), Torczyn, Trościaniec. Miasta: Łuck, Ołyka, Rożyszczce.

Tereny powiatu łuckiego jak też i całego województwa wołyńskiego były okupowane od września 1939 r. do drugiej połowy czerwca 1941 r. przez armię sowiecką, zajętego na podstawie układu Ribbentrop-Mołotow. Ludność polska w czasie okupacji sowieckiej została poddana represjom, które w znacznym stopniu doprowadziły do poważnej zmiany w układzie narodowościowym. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy było przede wszystkim przeprowadzenie przez władze sowieckie trzech dużych akcji deportacyjnych, zrealizowanych 10 lutego, 13 kwietnia i 12 czerwca 1940 r. W ich trakcie dokonano przymusowego przesiedlenia na tereny Syberii i do Kazachstanu licznych grup Polaków. Dodatkowym problemem było także przeprowadzenie przez władze sowieckie trzech akcji poboru do wojska, które dokonano na wiosnę i jesienią 1940 r. a także na wiosnę 1941 r. W tym okresie sowieckie NKWD przeprowadziło także liczne aresztowania polskiej inteligencji, urzędników i

wojskowych, którzy w rzeczywistości następnie jeśli nie zostali w więzieniu zamordowani to uwiezono ich w łagrach. Represyjna działalność władz sowieckich w stosunku do zamieszkujących te tereny Polaków, a w szczególności do usunięcia najbardziej aktywnego elementu jakimi były osoby, które posiadały doświadczenie przede wszystkim organizacyjne i przywódcze w kwestiach wojskowych, doprowadziła do znacznego osłabienia środowiska polskiego a co za tym idzie do wzmocnienia żywiołu ukraińskiego. Na podstawie dokonanego przez Niemców spisu ludności przeprowadzonego w pierwszej połowie 1942 r. porównywanego przez nich z danymi szacunkowymi w 1939 r. okazało się, że ubytek ludności polskiej na Wołyniu podczas okupacji sowieckiej wyniósł 45 tysięcy osób.

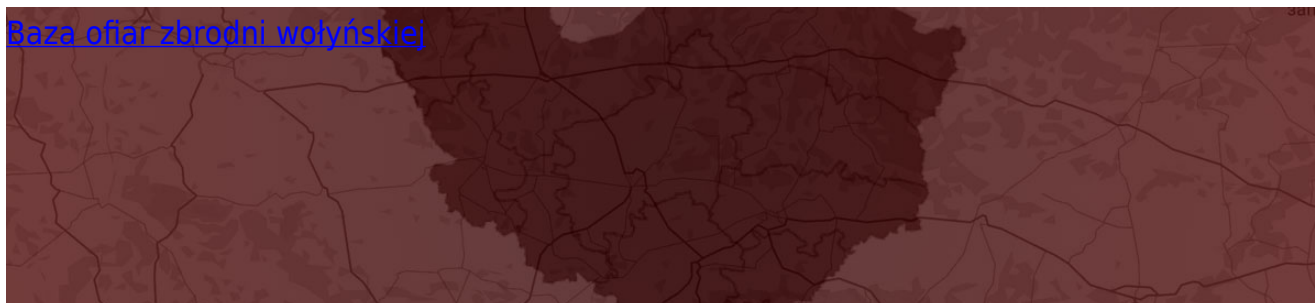
Zmiana władz okupacyjnych z sowieckiej na niemiecką, która nastąpiła po wybuchu wojny w czerwcu 1941 r. doprowadziła w pierwszej kolejności do zagłady obywateli polskich II Rzeczypospolitej pochodzenia żydowskiego. Autorzy opracowania poświęconego ludobójstwu dokonanemu przez nacjonalistów ukraińskich na polskiej ludności Wołynia w latach 1939-1945 Władysław i Ewa Siemaszko pisali m.in. o wymordowaniu latem 1942 r. przez Niemców i policjantów ukraińskich żydowskich mieszkańców z getta w miasteczku Sienkiewiczówka (s. 547). Innym przykładem był mord dokonany latem 1942 r. przez Niemców i policjantów ukraińskich na grupie około 700 Żydów z getta w miasteczku Kołki (gm. Kołki). Mordu dokonano 6 kilometrów za miejscowością w miejscu zwanym „Biały Brzeg” („Białe Brzegi”) nad rzeką Styr. Pozostałą przy życiu grupę Żydów zamordowano jesienią 1942 r. (s. 570). Podobnie było w Ołyce, w której Niemcy utworzyli w marcu 1942 r. getto, w którym zgromadzono Żydów z tej miejscowości jak też i z okolic miasta. Getto zostało zlikwidowane przez Niemców i policję ukraińską w lipcu 1942 r. (s. 583).

W pierwszej połowie 1943 r. doszło na Wołyniu do rozpoczęcia szeroko zakrojonej przez nacjonalistyczne podziemie ukraińskie akcji mającej na celu dokonanie eksterminacji zamieszkującej te tereny od wieków ludności polskiej. Ludobójstwa Polaków dokonywały oddziały wchodzące w skład Ukraińskiej Powstańczej Armii (UPA) oraz konkurencyjnych formacji bulbowców (członków tzw. „Siczy Poleskiej” założonej i dowodzonej przez Tarasa Borowca ps. Taras Bulba) i melnykowców (Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN-M) założona w 1940 r. w Krakowie przez Andrija Melnyka) a także członków utworzonych i podlegających dowództwu niemieckiemu w drugiej połowie 1941 r. oddziałów policji ukraińskiej, które w początkach 1943 r. zdezerterowały i weszły w skład UPA. W dokonywaniu zbrodni na Polakach udział brały także tysiące zamieszkujących te tereny ukraińskich chłopów. Na terenie powiatu łuckiego zbrodni na bezbronnej ludności polskiej dokonano w dziesiątkach miejscowości i osad, w tym min. We wsiach: Biskupcze, Czaruków, Horodyszczce, Hubin, Korszów, Mychlin, wieś i majątek Żabcze, Klepaczków, Kolonia Aleksandrówka, Kolonia Anatolia, Kolonia Andrzejówka, Kolonia Dąbrowy Kołodeskie, Kolonia Dębowa Karczma (Dębowe Karczmy), Jeziorany Szlacheckie, Kolonia Kalinowiec, Kolonia Kołodeskie Budki (Budki Kołodeskie), Kolonia Korszów, Kolonia Marianówka, Kolonia Michałówka (Michajłówka), stacja kolejowa Nieświcz,, wieś i majątek Nieświcz, Kolonia Zagaje (Zahaje, Zagajnik), Kolonia Żabecznik, Kolonia Chaitówka, Kolonia Hermanówka, Osada Kiwerce, Kolonia Wertepy (Wertepa), Kolonia Aleksandrówka, Kolonia Koszyszcze, Kolonia Kresówka, Kolonia Marianówka (Silce), Kolonia Obórki, Kolonia Turaż.

Powiat łucki został ponownie zajęty przez wojska sowieckie w lutym 1944 r. Pomimo opanowania

tych terenów przez wojska sowieckie w dalszym ciągu dochodziło do licznych przypadków dokonywania przez Ukraińców mordów na Polakach.

Powiat łucki zajmował centralną część województwa wołyńskiego i graniczył: od zachodu z powiatem kowelskim i horochowskim, od północy z powiatem sarneńskim, od wschodu z powiatem kostopolskim i rówieńskim, od południa z powiatem dubieńskim.

Wyszukiwarka

Znajdź na mapie

Szukaj

Legenda

Pokaż Wszystkie

Miasto powiatowe

Miejsce zbrodni

woj. wołyńskie, pow. Łuck

Zapisz KML

Zapisz XML

Zapisz geoJSON

Galeria zdjęć

Aktualności

